

FI

FI

FI

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 29.9.2010
KOM(2010) 524 lopullinen

2010/0278 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

julkisen talouden valvonnan tehokkaasta täytäntöönpanosta euroalueella

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

Maailmanlaajuinen talous- ja finanssikriisi on tuonut korostetusti esiin tarpeen lisätä talouspolitiikan koordinoitua ja valvontaa talous- ja rahaliitossa (EMU). Koordinoinnissa ja valvonnassa nykyisin käytettyjen välineiden ja menetelmien ansiosta EU onnistui selviytymään myrskystä, jota yksikään jäsenvaltio ei olisi voinut voittaa yksinään. Euroopan unionin toimet ja jäsenvaltiot reagoivat nopeasti, ja ne jatkavat yhteistyötään, jotta toivuttaisiin kriisistä, jonka vertaista elinaikanamme ei ole nähty.

Äskettäiset kokemukset ovat myös osoittaneet, millaisia aukkoja ja heikkouksia nykyisessä koordinoitujärjestelmässä ja voimassa olevissa valvontamenettelyissä yhä on. Laajalti ollaan yhtä mieltä siitä, että EMU-kehystä olisi kiireesti tiukennettava, jotta julkisen talouden kiintopisteeksi saataisiin makrotalouden vakaus ja julkisen talouden kestävyys, jotka ovat ennakoedellytys tuottavuuden ja työllisyyden pysyvälle kasvulle.

Kriisi on täydellisesti muuttanut vuoteen 2007 saakka vallinneiden suotuisten talous- ja rahoitusedellytysten suunnan ja osoittanut jälleen kerran, ettei hyvinä aikoina kertyneitä odottamattomia tuloja ole säästetty riittävässä määrin luomaan liikkumavaraa huonojen aikojen koittaessa. Useimmissa jäsenvaltioissa tarvitaan hyvin tuntuja vakauttamistoimia, jotta julkinen velka saataisiin taas lasku-uralle. Tämän tavoitteen tekee entistäkin kiireellisemmäksi se, että yhteiskunnat ja taloudet joutuvat Euroopassa selviämään väestön ikääntymisen vaikutuksista, mikä lisää työvoiman tarjontaan ja julkisen sektorin talousarvioihin kohdistuvia paineita. Velkatason alentaminen on hyvin tärkeää useimmille maille, sillä velka vaikuttaa kielteisesti taloudellisiin kannustimiin ja kasvuun, kun verot ja riskipremiot nousevat.

Finanssipolitiikan koordinoinnissa ja valvonnassa keskeinen väline on vakaus- ja kasvusopimus, jolla talousarviota koskevaa kurinalaisuutta koskevat perussopimuksen määräykset pannaan täytäntöön. Vakaus- ja kasvusopimuksen lujittaminen on tärkeää sekä yhteisesti sovitun koordinoitun finanssipoliittisen irtaantumisstrategian uskottavuuden lisäämiseksi että aiempien virheiden toiston välttämiseksi. Nyt tehtävillä ehdotuksilla pyritään lujittamaan vakaus- ja kasvusopimusta seuraavin keinoin: i) kehitetään sopimuksen säännöksiä kokemusten, ennen kaikkea kriisin, perusteella, ii) sisällytetään siihen tehokkaammat täytäntöönpanon valvontavälineet ja iii) täydennetään sen säännöksiä kansallisten finanssipolitiikan kehysten osalta. Nämä ehdotukset ovat osa talouden ohjausjärjestelmän laajempaa uudistusta Eurooppa 2020 -strategian suojissa. Niihin sisältyvät ehdotukset makrotalouden epätasapainon korjaamiseksi valvontaa lujittamalla, mukaan lukien varoitus- ja seuraamusjärjestelmät. Talouspolitiikan koordinoinnin eri osatekijät, myös rakenneuudistusten seuranta, sisällytetään uuteen seurantajaksoon eli EU-ohjausjaksoon, jossa yhdistyvät vakaus- ja kasvusopimuksen ja talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen nykyiset menettelyt, mukaan lukien vakaus- ja lähentymisohjelmien sekä kansallisten uudistusohjelmien samanaikainen esittäminen.

2. ERI OSAPUOLTEN KANSSA KÄYDYN LAUSUNTOKIERROKSEN TULOKSET

Komissio hahmotteli nyt tehtäviä ehdotuksia kahdessa tiedonannossa, jotka ovat ”Talouspolitiikan koordinoinnin tehostaminen” (12.5.2010) ja ”Talouspolitiikan koordinoinnin tehostaminen vakautta, kasvua ja työpaikkoja varten – välineet vahvempaan EU:n talouden ohjausjärjestelmään” (30.6.2010). Valitsemalla keinoksi muodollisen tiedonannon komissio halusi osoittaa, että se on sitoutunut jäsenvaltioiden, Euroopan parlamentin ja kaikkien sidosryhmien kanssa harjoitettavaan vuoropuheluun samaan aikaan kun se esittää konkreettisia toimintaehdotuksia.

Eurooppa-neuvosto sopi kesäkuussa 2010, että talouspolitiikkojemme koordinointia olisi pikaisesti vahvistettava. Sopimus sisälsi ensimmäiset linjaukset vakaus- ja kasvusopimusta ja julkisen talouden valvontaa varten. Erityisesti Eurooppa-neuvosto sopi seuraavista: i) vahvistetaan vakaus- ja kasvusopimuksen sekä ennalta ehkäisevää että korjaavaa osiota, mukaan lukien seuraamukset ja euroalueeseen kuuluvien jäsenvaltioiden erityistilanteen asianmukainen huomioon ottaminen; ii) kiinnitetään julkisen talouden valvonnassa paljon enemmän huomiota velkatasoihin ja -kehitykseen sekä kokonaiskestävyyteen; iii) varmistetaan, että kaikilla jäsenvaltioilla on kansalliset budjettisäännöt ja keskipitkän aikavälin talousarviokiehykset, jotka ovat vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisia; iv) varmistetaan tilastotietojen laatu.

Eurooppa-neuvosto pyysi talouden ohjaustyöryhmää, jonka perustettiin maaliskuussa 2010 ja jonka puheenjohtajana toimii Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja, ja komissiota kehittämään näitä suuntaviivoja nopeasti edelleen ja saamaan ne toimiviksi. Komission ja työryhmän välille kehkeytyi rakentava yhteistyösuhde. Komissio antoi oman työpanoksensa työryhmän toimintaan edellä mainittujen tiedonantojen välityksellä ja tapauskohtaisesti.

3. EHDOTUKSEEN LIITTYVÄT OIKEUDELLISET NÄKÖKOHDAT

Vakaus- ja kasvusopimuksen oikeusperusta vahvistetaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 121 ja 126 artiklassa. Vakaus- ja kasvusopimus koostuu seuraavista: neuvoston asetus (EY) N:o 1466/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta (niin sanottu ennalta ehkäisevä osio), neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (niin sanottu korjaava osio) ja Eurooppa-neuvoston päätöslauselma vakaus- ja kasvusopimuksesta, annettu 17 päivänä kesäkuuta 1997. Mainittuja asetuksia muutettiin vuonna 2005 asetuksilla (EY) N:o 1055/2005 ja (EY) N:o 1056/2005 sekä täydennettiin neuvoston vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpanon tehostamisesta 20. maaliskuuta 2005 antamalla kertomuksella. Näillä ehdotuksilla asetuksia (EY) N:o 1466/97 ja (EY) N:o 1467/97 on tarkoitus muuttaa uudestaan. Uusia täytäntöönpanon valvontavälineitä ehdotetaan euroalueen julkisen talouden valvonnan tehokkaasta täytäntöönpanosta annettavassa uudessa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa, joka perustuu perussopimuksen 136 artiklaan yhdessä sen 121 artiklan 6 kohdan kanssa. Jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista annetaan uusi neuvoston direktiivi, joka perustuu 126 artiklan 14 kohtaan. Direktiivin tarkoituksena on tarkentaa kansallisten viranomaisten velvoitteet noudattaa perussopimusten pöytäkirjassa N:o 12 (liiallisia alijäämiä koskeva menettely) olevan 3 artiklan määräyksiä.

Vakaus- ja kasvusopimuksen ennalta ehkäisevän osion tarkoituksena on varmistaa, että jäsenvaltiot harjoittavat varovaista finanssipolitiikkaa. Varovaisen finanssipolitiikan ansiosta ei tarvita tiukempia koordinointimuotoja, joita muuten tarvittaisiin, jotta vältettäisiin julkisen talouden kestävyysvaaran vaarantuminen ja siitä koko EMUlle mahdollisesti aiheutuvat negatiiviset seuraukset. Sen vuoksi jäsenvaltioiden on esitettävä joko vakaus- tai lähentymisohjelma, jossa ne hahmottelevat suunnitelmansa julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamiseksi. Tavoitteet määritellään rakenteellisesti prosentiosuutena suhteessa BKT:hen (eli suhdannekorjattuna ja ilman kertaluonteisia ja väliaikaisia toimenpiteitä), ja ne eriytetään maittain. Tavoitteissa pyritään lähellä tasapainoa olevaan rahoitusasemaan, ja niissä otetaan huomioon julkisen velan määrä ja väestön ikääntymisestä aiheutuvat vastuut. Niiden jäsenvaltioiden, jotka eivät ole saavuttaneet keskipitkän aikavälin tavoitettaan, odotetaan lähestyvän sitä vuosittain rakenteellisesti 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen.

Edistyminen kohti keskipitkän aikavälin tavoitteita on kuitenkin yleensä ollut riittämätöntä, mikä on jättänyt julkisen talouden hyvin alttiiksi talouden laskusuhdanteille. Rakenteellinen rahoitusasema on lisäksi käytännössä osoittautunut julkisen talouden perusrahoitusaseman riittämättömäksi mittariksi, sillä talouden suhdannevaiheen reaaliaikainen arvioiminen on ollut vaikeaa eikä huomioon ole riittävässä määrin otettu odottamattomia tuloja ja tulovajeita, jotka eivät suoraan liity taloudelliseen suhdanteeseen (erityisesti kehitys asunto- ja finanssimarkkinoilla). Joissakin maissa julkisyhteisöjen rahoitusasema oli ennen kriisiä näennäisen moitteettomassa kunnossa, mikä kuitenkin katki sen seikan, että menojen rahoituksessa oltiin hyvin riippuvaisia odottamattomista tuloista. Kun odottamattomat tulot katosivat, seurauksena oli julkisen talouden alijäämien huima kasvu.

Nyt ehdotettavassa ennalta ehkäisevän osion uudistuksessa säilytetään ennallaan nykyiset keskipitkän aikavälin tavoitteet ja vaatimus, jonka mukaan lähentymistä on vuosittain tapahduttava 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Jotta edellä esitetyt puutteet kuitenkin voitaisiin korjata ja tavoitteista saataisiin toteutuskelpoisia, käyttöön otetaan uusi varovaisen finanssipolitiikan periaate. Kyseinen periaate merkitsee, ettei menojen vuotuinen kasvu saisi ylittää BKT:n varovaista keskipitkän aikavälin kasvuvauhtia, paitsi jos keskipitkän aikavälin tavoite on jo reilusti ylitetty tai jos menojen kasvu, joka ylittää BKT:n varovaisen keskipitkän aikavälin kasvuvauhdin, korvataan tulopuolen harkinnanvaraisilla toimenpiteillä. Jollei keskipitkän aikavälin tavoitetta ole vielä saavutettu, menojen vuotuisen kasvun pitäisi selvästi alittaa BKT:n varovainen keskipitkän aikavälin kasvuvauhti. Keskeisenä tavoitteena on varmistaa, ettei odottamattomia tuloja tuhlata vaan ne suunnataan velan vähentämiseen. Tämä uusi periaate tarjoaa vertailuarvon, jonka perusteella vakaus- ja lähentymisohjelmissa esitetyt julkisen talouden suunnitelmat voidaan tutkia. Jos jäsenvaltiot eivät noudata menojen sovittua kasvuvauhtia yhdessä säädettyjen tulopuolen toimenpiteiden kanssa, komissio voi antaa niille varoituksen, ja jos tilanne toistuu ja/tai on erityisen vakava, neuvosto voi antaa niille perussopimuksen 121 artiklan mukaisen suosituksen korjaavista toimenpiteistä. Tällaista ennalta ehkäisevän osion mukaista suositusta tuettaisiin nyt ensimmäistä kertaa ja ainoastaan euroalueen maiden osalta perussopimuksen 136 artiklan mukaisella täytäntöönpanon valvontamekanismilla. Kyseessä olisi korollinen talletus, jonka suuruus on 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Korollisen talletuksen määräämiseen ryhdytään soveltamaan käänteisen äänestyksen järjestelmää: suosituksen antamisen jälkeen olisi tehtävä talletus, jos komissio niin ehdottaa ja jollei neuvosto määräänemmistöllä päättä toisin kymmenen päivän kuluessa. Neuvosto voisi pienentää vaaditun talletuksen määrää ainoastaan yksimielisesti tai komission ehdotuksesta ja asianomaisen jäsenvaltion perustellusta

pyynnöstä. Talletus vapautetaan korkoineen sen jälkeen, kun neuvosto on varmistunut siitä, että sen vaatimiseen johtanut tilanne on päättynyt.

Vakaus- ja kasvusopimuksen korjaavan osion tarkoituksena on välttää finanssipolitiikan vakavia virheitä, jotka saattaisivat vaarantaa julkisen talouden kestävyys ja mahdollisesti EMUn. Tämä merkitsee, että jäsenvaltioiden velvollisuutena on välttää julkisen talouden liiallisia alijäämiä. Liiallisen alijäämän määrittelyssä käytetään numeerisia raja-arvoja alijäämälle (3 % suhteessa BKT:hen) ja velalle (60 % suhteessa BKT:hen tai riittävä raja-arvon lähestyminen). Liiallisia alijäämiä koskevalla menettelyllä täytöntöönpannaan liiallista alijäämää koskeva kielto. Siinä säädetään vaiheittaisista toimista, joihin euroalueen maiden osalta sisältyy mahdollisten rahallisten seuraamusten määrääminen.

Liiallisia alijäämiä koskevaa menettelyä on sovellettu asiaa koskevien säännösten mukaisesti. Menettelyä on sovellettu usein, myös finanssikriisin luomassa poikkeuksellisessa tilanteessa, niin, että on voitu vastata odotuksiin kriisin hallitusta ratkaisemisesta. Joitakin puutteita on kuitenkin tullut ilmi. Vaikka alijäämää ja velkaa koskevat perusteet ovat periaatteessa yhdenvertaisessa asemassa ja alituisen korkeana pysyttelevä velkataso on otaksuttavasti suurempi uhka julkisen talouden kestävyydelle kuin satunnainen liiallinen alijäämä, liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä on käytännössä lähes yksinomaan keskitytty alijäämän 3 prosentin raja-arvoon suhteessa BKT:hen ja velka on tähän saakka jäänyt vähemmälle huomiolle. Tämä johtuu siitä, että velan raja-arvo ei ole luonteeltaan niin yksiselitteinen kuin alijäämän raja-arvo. Velan riittävän pienemisen käsite on muun muassa monitulkintainen, ja muuttujat, joihin hallitus ei voi vaikuttaa, erityisesti inflaatio, vaikuttavat velkasuhteeseen enemmän. Liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn tukena on periaatteessa vahva täytöntöönpanon valvontamekanismi, sillä rahallisia seuraamuksia voidaan – ja pitäisi – määrätä, jos liiallinen alijäämä jää yhtämittaisesti korjaamatta. Tällaiset seuraamukset tulevat todennäköisesti liian myöhäisessä vaiheessa menettelyä, jotta niillä tehokkaasti ehkäistäisiin vakavia finanssipolitiikan virheitä. Syynä on erityisesti se, että asianomaisen jäsenvaltion taloudellinen tilanne on saattanut huonontua niin paljon, että uhkakuva siitä, että sakko todella toteutuu, jää heikoksi juuri sillä hetkellä, kun sen pitäisi olla todellinen. Äskettäinen kriisi on lisäksi korostanut, että korjaamisen aikataulussa ja sopeutuksen profiilissa on ehkä otettava huomioon koko EMUn laajuiset näkökohdat, jotta velvoitteella korjata liiallinen alijäämä voidaan vastata odotuksiin sen suhteen, että julkinen talous säilyy vakavaraisena.

Jotta nämä puutteet saataisiin korjattua, korjaavaan osioon ehdotetaan seuraavia keskeisiä uudistuksia.

Liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn velkaperuste saadaan toimimaan erityisesti ottamalla käyttöön numeerinen vertailuarvo sen arvioimiseksi, pieneneekö velkasuhde riittävästi kohti 60 prosentin raja-arvoa suhteessa BKT:hen. Erityisesti, jos velkasuhde ylittää 60 prosenttia suhteessa BKT:hen olevan viitearvon, sen katsotaan pienenevän riittävästi, jos ero 60 prosenttia suhteessa BKT:hen olevaan viitearvoon on pienentynyt kolmen edellisen vuoden aikana kahdeskymmenesosan vuosittain. Jos tätä numeerista vertailuarvoa ei noudateta, seurauksena ei kuitenkaan välttämättä ole se, että asianomaisen maan osalta käynnistettäisiin liiallisia alijäämiä koskeva menettely, sillä kyseisessä päätöksessä olisi otettava huomioon kaikki tekijät, joilla on merkitystä erityisesti velkakehitystä arvioitaessa. Näitä ovat esimerkiksi se, hankaloittaako hyvin hidas nimelliskasvu velan vähenemistä, ja riskitekijät, jotka liittyvät velkarakenteeseen, yksityisen sektorin velkaantuneisuuteen ja väestön ikääntymisestä aiheutuviin epäsuoriin vastuisiin. Koska velkaperuste korostuu, merkitykselliset tekijät olisi otettava aiempaa suuremmassa määrin huomioon, jos

alijäämäperuste ei täyty mutta jäsenvaltion velan määrä on alle 60 prosenttia suhteessa BKT:hen olevan viitearvon.

Siihen, miten merkitykselliset tekijät otetaan huomioon määriteltäessä liiallisen alijäämän olemassaoloa, ehdotetaan siis joustavampaa lähestymistapaa, joka voisi hyödyttää myös niitä jäsenvaltioita, jotka uudistavat eläkejärjestelmiään, pidempään kuin nykyisin säädetty viiden vuoden siirtymäaika. Vakaus- ja kasvusopimus sisältää eläkejärjestelmien uudistuksia koskevia erityisiä säännöksiä, joita sovelletaan alijäämäperusteeseen. Nyt ne ulotetaan myös velkaperusteeseen. Velkaperusteiden noudattamisen arviointiin ruvetaan myös soveltamaan viiden vuoden siirtymäaikaa tällaisista uudistuksista aiheutuvien nettokustannusten ottamiseksi huomioon. Kun liiallisia alijäämiä koskeva menettely käynnistetään ja kun se kumotaan, huomiota olisi samoin kiinnitettävä aiemmin toteutettujen eläkejärjestelmien uudistusten osittaiseen tai täydelliseen peruuttamiseen.

Täytäntöönpanon valvontaa lujitetaan ottamalla käyttöön euroalueen jäsenvaltioiden osalta uusia rahallisia seuraamuksia, jotka määrättäisiin paljon aiempaa aikaisemmin vaiheittaista lähestymistapaa soveltaen. Jos jonkin jäsenvaltion osalta päätetään käynnistää liiallisia alijäämiä koskeva menettely, asianomaiselta jäsenvaltiolta eritoten vaadittaisiin koroton talletus, jonka suuruus olisi 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kyseinen talletus muutettaisiin sakoksi, jos alijäämän korjaamiseksi alun perin annettua suositusta ei noudateta. Määrä on sama kuin seuraamusten kiinteä osa, josta jo nyt säädetään liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn viimeisessä vaiheessa. Sillä on myös yhteys EU:n talousarvioon, mikä helpottanee suunniteltua siirtymistä EU:n talousarvioon perustuvaan täytäntöönpanon valvontajärjestelmään, jota hahmotellaan edellä mainitussa, 30. kesäkuuta 2010 annetussa komission tiedonannossa. Jos sääntöjen noudattamattomuus jatkuisi, sakkoa korotettaisiin, kuten vakaus- ja kasvusopimuksen nykyisissä säännöksissä jo säädetään. Jotta harkintavalta täytäntöönpanon valvonnassa vähenisi, seuraamusten määräämiseen liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn peräkkäisissä vaiheissa ehdotetaan käänteisen äänestyksen järjestelmää. Liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn kussakin vaiheessa komissio eritoten antaa ehdotuksen asiaankuuluvasta seuraamuksesta, ja ehdotus katsotaan hyväksytyksi, jollei neuvosto määräenemmistöllä päättää toisin kymmenen päivän kuluessa. Neuvosto voisi pienentää vaadittua korotonta talletusta tai sakkoa tai peruuttaa sen yksimielisesti tai komission ehdotuksesta, jonka pohjautuu poikkeukselliseen taloudelliseen tilanteeseen tai asianomaisen jäsenvaltion esittämään perusteltuun pyyntöön.

Lisäksi selkeytetään perusteita, joilla arvioidaan suositusten noudattamista kussakin vaiheessa, mukaan lukien mahdollisuus pidentää määräaikoja liiallisen alijäämän korjaamiseksi. Tämä tehdään korostamalla nimenomaisesti niitä julkisen talouden muuttujia, joiden voidaan olettaa olevan valtiovallan suorassa valvonnassa, varsinkin menoja, samaan tapaan kuin ennalta ehkäisevää osiota varten on ehdotettu. Sen lisäksi, että määräaikoja voidaan pidentää kunkin maan tilanteen vuoksi, niitä voitaisiin pidentää myös yleisen talouskriisin takia.

Jotta julkista taloutta koskevan EMUn koordinoitikehyksen täytäntöönpanon valvonta olisi tehokasta, tarvitaan myös muita kuin EU:n tasolla vahvistettuja säännöksiä. Finanssipolitiikka on EU:ssa luonteeltaan hajautettua, ja kansallista omavastuullisuutta EU:n säännöistä tarvitaan yleisesti. Näistä syistä on olennaisen tärkeää, että julkista taloutta koskevan EMUn koordinoitikehyksen tavoitteet otetaan huomioon kansallisissa julkisen talouden kehyksissä. Kansallinen julkisen talouden kehys on kokonaisuus, joka muodostaa kansallisen julkisen talouden ohjausjärjestelmän perustan. Toisin sanoen se on kullekin maalle ominainen institutionaalinen rakenne, johon finanssipoliittinen päätöksenteko kansallisella tasolla

perustuu. Tähän sisältyy julkisen sektorin tilinpito, tilastot, käytänteet ennusteiden laatimiseksi, numeeriset finanssipoliittiset säännöt, budjettimenettelyt, jotka kattavat kaikki budjettiprosessin vaiheet, ja erityisesti julkisen talouden keskipitkän aikavälin kehukset, sekä julkisen talouden suhteet kaikilla julkisyhteisöjen alasektoreilla. Vaikka jäsenvaltioiden erityiset tarpeet ja mieltymykset onkin otettava huomioon, on kuitenkin monia tekijöitä, jotka ovat tarpeen varmistamaan vähimmäislaatu ja johdonmukaisuus julkista taloutta koskevan EMU-kehysten kanssa. Nämä seikat kuuluvat kansallisista julkisen talouden kehysistä annettavan direktiivin soveltamisalaan. Kyseistä direktiiviä ehdotetaan vakaus- ja kasvusopimuksen uudistuksen täydentämiseksi. Tällaiset seikat ensinnäkin vaativat, että kaikkein ensisijaisimmat kansallisten julkisen talouden kehysten osatekijät eli tilinpito, tilastoseikat ja ennusteiden laatimiseen liittyvät käytänteet, ovat eurooppalaisten vähimmäisvaatimusten mukaisia, jotta edistettäisiin avoimuutta ja helpotettaisiin finanssipolitiikan kehityksen seuranta. Julkisen talouden kansallisiin kehysiin on lisäksi sisällytettävä finanssipolitiikan monivuotinen suunnittelu, jotta varmistettaisiin EU:n tasolla vahvistettujen keskipitkän aikavälin tavoitteiden saavuttaminen. Jäsenvaltioilla on lisäksi oltava käytössään numeeriset finanssipoliittiset säännöt, jotka edistävät alijäämää ja velkaa koskevien raja-arvojen noudattamista. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että näitä näkökohtia sovelletaan kaikkiin julkisyhteisöjen alasektoreihin. Kansallisten viranomaisten on lisäksi varmistettava talousarvioprosessin läpinäkyvyys esittämällä yksityiskohtaiset tiedot nykyisistä talousarvion ulkopuolisista rahastoista, verotuesta ja vastuusitoumuksista.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

julkisen talouden valvonnan tehokkaasta täytäntöönpanosta euroalueella

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 136 artiklan yhdessä sen 121 artiklan 6 kohdan kanssa,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun säädösehdotus on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹,

noudattavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Jäsenvaltioille, joiden rahayksikkö on euro, on erityisen tärkeää ja niillä on vastuu harjoittaa talouspolitiikkaa, joka edistää talous- ja rahaliiton moitteetonta toimintaa, sekä välttää sen vaarantavan politiikan harjoittaminen.
- (2) Talous- ja rahaliiton moitteettoman toiminnan varmistamiseksi perussopimuksessa sallitaan sellaisten erityistoimenpiteiden hyväksyminen euroalueella, jotka menevät pidemmälle kuin kaikkiin jäsenvaltioihin sovellettavat säännökset.
- (3) Lisäseuraamukset ovat tarpeen, jotta euroalueen julkisen talouden valvonta olisi tehokkaampaa. Kyseisillä seuraamuksilla olisi lisättävä unionin finanssipolitiikan valvontakehyksen uskottavuutta.
- (4) Tässä asetuksessa vahvistettavilla säännöillä olisi varmistettava vakaus- ja kasvusopimuksen ennalta ehkäisevän ja korjaavan osion sääntöjen noudattamisen takaavat oikeudenmukaiset, oikea-aikaiset, asteittaiset ja tehokkaat valvontamekanismit, erityisesti julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun asetuksen (EY) N:o 1466/97² ja liiallisia alijäämiä koskevan

---

¹ EUVL C , , s. .

² EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97³ noudattaminen.

- (5) Vakaus- ja kasvusopimuksen ennalta ehkäisevän osion seuraamuksilla olisi tarjottava jäsenvaltioille, joiden rahayksikkö on euro, kannustimia varovaiseen finanssipolitiikkaan. Tällaisella politiikalla olisi varmistettava, ettei julkisten menojen kasvuvauhti tavallisesti ylitä bruttokansantuotteen (BKT) varovaista keskipitkän aikavälin kasvuvauhtia, jollei ylitystä korvata julkisten tulojen kasvattamisella tai tulojen harkinnanvaraisia alennuksia korvata menojen vähennyksillä.
- (6) Varovaisella finanssipolitiikalla olisi tuloksellisesti saavutettava julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoite ja pysyttävä siinä. Pysyttelemisen julkisyhteisöjen rahoitusaseman keskipitkän aikavälin tavoitteessa pitäisi tarjota jäsenvaltioille varmuusmarginaali 3 prosenttia suhteessa BKT:hen olevan julkisen talouden alijäämän viitearvon suhteen, jotta voidaan varmistaa nopea edistyminen kestävyyttä kohti ja saadaan julkisen talouden toimiiin liikkumavaraa erityisesti, kun otetaan huomioon julkisten investointien tarve.
- (7) Vakaus- ja kasvusopimuksen ennalta ehkäisevän osion varovaista finanssipolitiikkaa koskevaan kannustimeen olisi kuuluttava jäsenvaltion, jonka rahayksikkö on euro ja joka on jäänyt jälkeen julkisen talouden vakauttamisessa, velvollisuus tehdä väliaikainen korollinen talletus. Tämän olisi koskettava tapauksia, joissa jäsenvaltio komissiolta saadun ensimmäisen varoituksen jälkeen harjoittaa edelleen politiikkaa, jossa ei rikota liiallisia alijäämiä koskevaa kieltoa mutta joka on kuitenkin varomatonta ja saattaa vahingoittaa talous- ja rahaliiton sujuvaa toimintaa ja jonka vuoksi neuvosto antaa suosituksen perussopimuksen 121 artiklan 4 kohdan mukaisesti.
- (8) Asianomaiselle jäsenvaltiolle määrätty korollinen talletus olisi vapautettava korkoineen, kun neuvosto on varmistunut siitä, että sen määräämiseen johtanut tilanne on päättynyt.
- (9) Vakaus- ja kasvusopimuksen korjaavassa osiossa seuraamuksena jäsenvaltioille, joiden rahayksikkö on euro, olisi oltava velvollisuus tehdä koroton talletus, joka liittyy neuvoston päätökseen liiallisen alijäämän olemassaolosta, ja velvollisuus maksaa sakkoa, jos julkisen talouden liiallisen alijäämän korjaamista koskevaa neuvoston suositusta ei noudateta. Kyseisiä seuraamuksia olisi sovellettava riippumatta siitä, onko asianomaiselta jäsenvaltiolta aiemmin edellytetty korollista talletusta vai ei.
- (10) Tässä asetuksessa säädetty korollinen talletus, koroton talletus ja sakko olisi vahvistettava sellaisiksi, että varmistetaan seuraamusten soveltaminen asteittain kasvu- ja vakaussopimuksen ennalta ehkäisevässä ja korjaavassa osiossa ja että tarjotaan jäsenvaltioille, joiden rahayksikkö on euro, riittävä kannustin noudattaa unionin finanssipoliittista kehystä. Perussopimuksen 126 artiklan 11 kohtaan liittyvä, asetuksen (EY) N:o 1467/97⁴ 12 artiklassa määritelty sakko koostuu kiinteästä osasta, joka on 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen, sekä muuttuvasta osasta. Näin ollen varmistetaan asteittainen soveltaminen ja jäsenvaltioiden tasapuolinen kohtelu, jos tässä asetuksessa vahvistettu korollinen talletus, koroton talletus ja sakko ovat 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen, eli sama kuin perussopimuksen 126 artiklan 11 kohtaan liittyvän sakon kiinteä osa.

---

³ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6.

⁴ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6.

- (11) Olisi säädettävä neuvoston mahdollisuudesta vähentää tai peruuttaa jäsenvaltioihin, joiden rahayksikkö on euro, sovellettavat seuraamukset asianomaisen jäsenvaltion perustellusta pyynnöstä annetun komission ehdotuksen perusteella. Komission olisi kasvu- ja vakaussopimuksen korjaavassa osiossa myös voitava ehdottaa seuraamuksen suuruuden vähentämistä tai seuraamuksen peruuttamista poikkeuksellisten taloudellisten olosuhteiden vuoksi.
- (12) Koroton talletus olisi vapautettava, kun liiallinen alijäämä on korjattu, ja kyseisistä talletuksista kertynyt korko ja kerätyt sakot olisi jaettava niiden jäsenvaltioiden kesken, joiden rahayksikkö on euro, joilla ei ole liiallista alijäämää ja joihin ei myöskään sovelleta liiallista epätasapainoa koskevaa menettelyä.
- (13) Toimivalta hyväksyä tässä asetuksessa vahvistettujen seuraamusjärjestelmien täytäntöönpanoa koskevia yksittäisiä päätöksiä olisi annettava neuvostolle. Osana perussopimuksen 121 artiklan 1 kohdassa määriteltyä neuvostossa harjoitettua jäsenvaltioiden talouspolitiikan yhteensovittamista kyseiset yksittäiset päätökset ovat olennainen osa niiden toimenpiteiden seuranta, jotka neuvosto on hyväksynyt perussopimuksen 121 artiklan ja 126 artiklan sekä asetusten (EY) N:o 1466/97 ja (EY) N:o 1467/97 mukaisesti.
- (14) Koska tämä asetus sisältää yleiset säännöt asetusten (EY) N:o 1466/97 ja (EY) N:o 1467/97 tehokkaaksi täytäntöönpanemiseksi, se olisi hyväksyttävä perussopimuksen 121 artiklan 6 kohdassa tarkoitettua tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen.
- (15) Koska tavoitetta luoda yhdenmukainen seuraamusjärjestelmä ei voida saavuttaa riittävässä määrin jäsenvaltioiden tasolla, unioni voi hyväksyä toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistettujen toissijaisuusperiaatteiden mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei mennä pidemmälle kuin on tarpeen kyseisen tavoitteen saavuttamiseksi,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I Luku

Kohde

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tässä asetuksessa vahvistetaan seuraamusjärjestelmä vakaussopimuksen ennalta ehkäisevän ja korjaavan osion täytäntöönpanon tehostamiseksi.
2. Tätä asetusta sovelletaan jäsenvaltioihin, joiden rahayksikkö on euro.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa sovelletaan seuraavia määritelmiä:

- (1) 'vakaus- ja kasvusopimuksen ennalta ehkäisevä osio' tarkoittaa heinäkuussa 1997 annetun asetuksen (EY) N:o 1466/97 mukaista monenvälistä valvontajärjestelmää;
- (2) 'kasvu- ja vakaussopimuksen korjaava osio' tarkoittaa perussopimuksen 126 artiklan ja 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun asetuksen (EY) N:o 1467/97 mukaisesti säänneltävää jäsenvaltioiden liiallisia alijäämiä koskevaa valvontamenettelyä;
- (3) 'poikkeuksellinen taloudellinen tilanne' tarkoittaa tilannetta, jossa viitearvon ylittävää julkisen talouden alijäämää pidetään perussopimuksen 126 artiklan 2 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan ja asetuksen (EY) N:o 1467/97 mukaisesti poikkeuksellisenä.

II luku

Vakaus- ja kasvusopimuksen ennalta ehkäisevän osion seuraamukset

3 artikla

Korollinen talletus

1. Jos neuvosto antaa jäsenvaltiolle perussopimuksen 121 artiklan 4 kohdan mukaisesti suosituksen toteuttaa tarvittavat sopeutustoimenpiteet silloin, kun poikkeaminen asetuksen (EY) N:o 1466/97 6 artiklan 3 kohdassa säädetystä varovaisesta finanssipolitiikasta jatkuu tai on erityisen vakavaa, neuvosto määrää komission suosituksesta korollisen talletuksen tekemisestä. Päätös katsotaan neuvoston hyväksymäksi, jollei neuvosto määräenemmistöllä päättä sen hylkäämisestä kymmenen päivän kuluessa siitä, kun komissio on antanut sen. Neuvosto voi muuttaa ehdotusta perussopimuksen 293 artiklan 1 kohdan mukaisesti.
2. Komission ehdottama korollinen talletus on 0,2 prosenttia suhteessa asianomaisen jäsenvaltion edellisvuoden BKT:hen.
3. Talletukselle kertyvässä korossa otetaan huomioon komission luottoriski ja vastaava investointikausi.
4. Poiketen siitä, mitä 2 kohdassa säädetään, komissio voi ehdottaa korollisen talletuksen pienentämistä tai sen peruuttamista, jos asianomainen jäsenvaltio osoittaa komissiolle perustellun pyynnön kymmenen päivän kuluessa 1 kohdassa tarkoitetun neuvoston suosituksen hyväksymisestä.
5. Jos 1 kohdassa tarkoitetun suosituksen antamiseen johtanut tilanne ei enää jatku, neuvosto päättää komission ehdotuksesta, että talletus ja sille kertynyt korko palautetaan asianomaiselle jäsenvaltiolle. Neuvosto voi muuttaa komission ehdotusta perussopimuksen 293 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

III luku

Vakaus- ja kasvusopimuksen korjaavan osion seuraamukset

4 artikla *Koroton talletus*

1. Jos neuvosto antaa perussopimuksen 126 artiklan 6 kohdan mukaisen päätöksen, jonka mukaan jäsenvaltiossa on liiallinen alijäämä, neuvosto määrää komission ehdotuksesta korottoman talletuksen tekemisestä. Päätös katsotaan neuvoston hyväksymäksi, jollei neuvosto määräenemmistöllä päättä sen hylkäämisestä kymmenen päivän kuluessa siitä, kun komissio on antanut sen. Neuvosto voi muuttaa ehdotusta perussopimuksen 293 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

2. Komission ehdottama koroton talletus on 0,2 prosenttia suhteessa asianomaisen jäsenvaltion edellisvuoden BKT:hen.

3. Jos jäsenvaltiolla on komissiolle 3 artiklan mukaisesti tehty korollinen talletus, korollinen talletus muutetaan korottomaksi talletukseksi.

Jos aiemmin tehdyn korollisen talletuksen ja kertyneen koron määrä ylittää edellytetyn korottoman talletuksen määrän, ylimääräinen osuus palautetaan jäsenvaltiolle.

Jos edellytetyn korottoman talletuksen määrä ylittää aiemmin tehdyn korollisen talletuksen ja sille kertyneen koron määrän, jäsenvaltion on maksettava puuttuva osuus, kun se tekee korottoman talletuksen.

4. Poiketen siitä, mitä tämän artiklan 2 kohdassa säädetään, komissio voi ehdottaa korottoman talletuksen pienentämistä tai sen peruuttamista poikkeuksellisen taloudellisen tilanteen vuoksi tai jos asianomainen jäsenvaltio osoittaa komissiolle perustellun pyynnön kymmenen päivän kuluessa perussopimuksen 126 artiklan 6 kohdan mukaisen neuvoston päätöksen hyväksymisestä.

5 artikla *Sakko*

1. Jos neuvosto päättää perussopimuksen 126 artiklan 8 kohdan mukaisesti, että jäsenvaltio ei ole säädetystä määräajassa toteuttanut neuvoston suosituksen mukaisia tuloksellisia toimia, neuvosto antaa komission ehdotuksesta päätöksen, jonka mukaan jäsenvaltion on maksettava sakkoa. Päätös katsotaan neuvoston hyväksymäksi, jollei neuvosto määräenemmistöllä päättä sen hylkäämisestä kymmenen päivän kuluessa siitä, kun komissio on antanut sen. Neuvosto voi muuttaa ehdotusta perussopimuksen 293 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

2. Komission ehdottama sakko on 0,2 prosenttia suhteessa asianomaisen jäsenvaltion edellisvuoden BKT:hen.

3. Jos jäsenvaltiolla on komissiolle 4 artiklan mukaisesti tehty koroton talletus, koroton talletus muutetaan sakoksi.

Jos aiemmin tehdyn korottoman talletuksen määrä ylittää edellytetyn sakon määrän, ylimääräinen osuus palautetaan jäsenvaltiolle.

Jos edellytetyn sakon määrä ylittää aiemmin tehdyn korottoman talletuksen määrän tai jos korotonta talletusta ei ole tehty aiemmin, jäsenvaltion on maksettava puuttuva osuus maksaessaan sakon.

4. Poiketen siitä, mitä tämän artiklan 2 kohdassa säädetään, komissio voi ehdottaa sakon pienentämistä tai sen peruuttamista poikkeuksellisen taloudellisen tilanteen vuoksi tai jos asianomainen jäsenvaltio osoittaa komissiolle perustellun pyynnön kymmenen päivän kuluessa perussopimuksen 126 artiklan 8 kohdan mukaisen neuvoston päätöksen hyväksymisestä.

6 artikla

Korottoman talletuksen palauttaminen

Jos neuvosto päättää perussopimuksen 126 artiklan 12 kohdan mukaisesti kumota jotkut tai kaikki sen antamat päätökset, kaikki jäsenvaltion komissiolle tekemät korottomat talletukset palautetaan asianomaiselle jäsenvaltiolle.

7 artikla

Koroista ja sakoista saatujen tulojen jakaminen

Komission 4 artiklan mukaisesti tehdyistä talletuksista saama korko ja 5 artiklan mukaisesti kerätyt sakot ovat perussopimuksen 311 artiklassa tarkoitettuja muita tuloja, ja ne jaetaan niille jäsenvaltioille, joiden rahayksikkö on euro, joilla ei ole perussopimuksen 126 artiklan 6 kohdan mukaisesti vahvistettua liiallista alijäämää ja joihin ei sovelleta asetuksen (EU) N:o [.../...] mukaista liiallista epätasapainoa koskevaa menettelyä, sen mukaan, mikä jäsenvaltioiden osuus on asianomaisten jäsenvaltioiden bruttokansantulosta (BKTL).

IV LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

8 artikla

Neuvoston äänestys

Edellä 3, 4 ja 5 artiklassa tarkoitetuista toimenpiteistä äänestävät ainoastaan ne neuvoston jäsenet, joiden edustaman jäsenvaltion rahayksikkö on euro, ja neuvosto tekee ratkaisunsa ottamatta lukuun kyseistä jäsenvaltiota edustavan neuvoston jäsenen ääntä.

Edellisessä kohdassa mainittu neuvoston jäsenten määräenemmistö määräytyy perussopimuksen 238 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti.

9 artikla
Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan [xx] päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa perussopimusten mukaisesti.

Tehty Brysselissä...

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja